

Stads, Tuin- en Parkbeheer

Het laatste nieuws in het Stads, Tuin- en Parkbeheer land is het verbod op bestrijding van onkruid door middel van chemicaliën. In november 2015 gaat het verbod op chemische onkruidbestrijding in. Voor gemeenten en uitvoerende partijen neemt de urgentie om zich hierop voor te bereiden toe – zeker wanneer een meerjarig bestek binnenkort afloopt. Op dit moment wordt op ca. 50% van de openbare (half-) verharding onkruid bestreden met chemische middelen. Nu het verbod op het gebruik van deze middelen binnen twee jaar ingaat, moeten opdrachtgevers en uitvoerende partijen inspelen op een chemievrije aanpak die zowel effectief als kostenefficiënt is.

Bij Wave doen ze dit al jaren door heet water in plaats van chemicaliën te gebruiken. Op de website van de Stichting Niet-Chemische Onkruidbestrijding kunt u de ontwikkelingen volgen: www.stichting-nco.nl.

De mensen van Dop & erwt zetten zich in om kinderen te onderwijzen in de herkomst van groenten. Veel (stads) kinderen denken namelijk tegenwoordig - een trend die in de jaren '80 al in de Verenigde Staten merkbaar was - dat groenten uit de supermarkt komen. Een welkom lesje natuur dus lijkt mij... Waar vaklieden in de bomenindustrie zich onder andere bezighouden met het tegengaan van wortelopdruk, zoals u vorig jaar in de Bomen special heeft kunnen lezen, daar is het voor de Stads, Tuin- en parkbeheerders de mol die kopzorgen veroorzaakt.

Bij Mollenvanger doen ze daarom hun best om de beheerders een handje te helpen met hun diensten. Ik typ dit alles terwijl de knoppen aan de bomen verschijnen en het lenteszonnetje lekker door breekt. Neem dit nummer van Stadswerk dan ook lekker mee naar een van de vele bankjes in onze openbare ruimte en sla hem open terwijl u van de natuur geniet!

Dop en Erwt in Town

Waarom? waarvoor? U denkt Dop en Erwt klinkt als Donald Duck of Samson en Geert. Onze steden worden als maar meer beton blokken. Alle moderne steden lijken op elkaar. Of je nu in Almere of Zoetermeer loopt. Ook over de grens merk je hetzelfde.

Het groen wordt weg bezuinigd. Veel gemeenten en landschap verzorgers kiezen voor de kortste of makkelijkste weg. Hier en daar een boom met veel strakke elke week gemaaide gazons. Tenslotte is gras groen en geeft een natuurlijk aanzien. Maar eigenlijk vormt een te vaak gemaaid gazon voor insecten een woestijn. Is dat erg kun je je afvragen. Ja, omdat als er dan weinig microleven in het gazon aanwezig is. En weinig micro leven zorgt er voor dat er ook weinig “hogere” dieren aanwezig zijn. Daarbij denken we dan aan vogels, muizen, vogels, egels.

Wat heeft dit alles te maken met Dop en Erwt in Town? Zult u vragen. Antwoord: alles en niks. Alles omdat onze kinderen in het geval van Dop en Erwt onze kleuters opgroeien in een urban omgeving. Onze kinderen schrikken als ze een insect zien. Wormen en bijen en vlinders, maar ook muizen en vogels kennen ze alleen uit boeken of een dierentuin en van TV. Ze komen te weinig of helemaal niet in contact met duurzaam groen of met stadsnatuur. Ze weten niet meer hoe onze groente groeit. Zelfs hun ouders weten dat niet meer.

Zo stonden we vorig jaar op een beurs te Zwolle, u weet misschien nog wel dat we toen een lange strenge winter hadden? Op onze Dop en Erwt stand wilden we graag bonen planten neer zetten als decoratie. Maar u raad het al, de plantjes waren er zeer slecht aan toe. Intern hadden we overlegd of we ze wel zouden mee nemen. Ja, toch maar wel, dan kunnen we het publiek uitleggen. Dat we bezig zijn met de natuur. De natuur kun je niet dwingen. Soms mislukt het. In dit geval door dat de winter bleef voort duren. En het publiek?? Niemand had het opgemerkt. Nog

erger we hebben een paar plantjes mee gegeven aan een moeder met een kleuterdochter. We hadden haar wel geadviseerd om de plantjes in een koele slaapkamer te zetten tot het weer beter zou worden.

Maar hoe brengen we kleuters weer in contact met de natuur en planten wereld?

We zouden ze naar de film over de Oostvaarders plassen: “De nieuwe Wildernis” kunnen laten kijken maar onze kids worden al overspoeld met film en tv. Daardoor missen ze de waarden van het onderwerp het programma. Daar komt bij dat als kinderen de natuur ingaan ze er waardering voor gaan krijgen. Het mooi gaan vinden. Ze zullen er dan ook vaker naar toe willen gaan. Zodat ze in plaats van het eeuwige Walliby of de Efteling de kinderen naar het park willen gaan. Gewoon de eendjes voeren. De molshopen tellen in het gazon. Luisteren naar de vogels in de bomen.

Bloemen plukken. Eikels rapen in de herfst.

En dat is wat we met de stichting Dop en Erwt willen bereiken. De kleuters weer laten kennis maken met de tuin, de stadsnatuur.

De oostvaardersplassen of de Veluwe.

Ze de kans geven om echt bijen en vlinders op bloemen te zien. Kikkers door het gras te zien springen zonder dat ze panisch worden. Dat ze zelf aardbeien

plukken en op beschuit doen i.p.v. aardbeien uit de supermarkt uit een plasticbakje. Ze zelf zaad te laten zaaien. En de plantjes te zien groeien.

Zo ondervinden onze kleuters weer dat groente uit de tuin komt, uit “moeder” aarde.

Dat de kleuters op een flatje in Amsterdam, op hun balkon bietjes oogsten, of bij de kinderboerderij in het park. Om het te bereiken zijn we momenteel bezig

om te Lelystad de eerste “Dop en Erwt PretTuin” te realiseren. Zo leren we de volgende generatie dat duurzaam groen in de stads van belang is.

Dan hoeven ze niet eerst dikke rapporten door te spitten over het belang van groen in de stad. Dat weten ze dan gewoon. Dus wat heeft Dop en Erwt in Town te maken met groen in de stad?

Juist alles.

Meer info?

Jaap Draaijer / info@dop-en-erwt.com

Green to Colour concept maakt vasteplanten in het openbaar groen goede investering

De toepassing van vasteplanten in het openbaar groen is niet voor iedereen vanzelfsprekend. De kosten die met het onderhoud verbonden zouden zijn, vormen dan een drempel.

“V olstrekt onnodig“ zegt Peter Grubben, projectleider bij Jonkers Hoveniers uit Venlo. “Als je het op de juiste manier aanpakt is het zelfs kostenbesparend ten opzichte van andere beplantingen.” Als voorbeeld neemt hij ons mee naar een ‘Green to Colour’ project in Boxmeer. De gemeente is de opdrachtgever. Green to Colour is de naam van het vasteplantenconcept van Griffioen Wassenaar dat garant staat voor een zeer snelle dichtgroei. Het doel van het concept is het terugbrengen van vasteplanten in het openbaar groen. Het is een totaalformule: het ontwerp en soortkeuze, grondbewerking, P11-kwaliteit planten en het maai- en bemestingsplan zijn gericht op een zeer laag onderhoudsniveau met een hoge sierwaarde.

Onderhoudscontract

Grubben: “In de oorspronkelijke situatie lagen er oude ‘uitgeleefde’ en versleten rozenvakken met een ‘gerafelde’ rand met *Prunus laurocerasus* haag. Wij hebben de rozenvakken en de haag gerooid en veranderd in fraaie vasteplantenvakken. Ook werd een versleten, weinig gebruikt voetpad verwijderd en omgevormd in vasteplantenborder. Voor dit in juni 2013 aangelegde project hebben we een onderhoudscontract voor 3 jaar. Het eerste jaar wordt er bemest en zijn er 7-9 onderhoudsbeurten. In het tweede en derde jaar wordt het afmaaien (klepelen/mul-

chen) en bemesten en 5-6 onderhoudsbeurten”.

Resultaatgarantie

Grubben ontmoette Bert Griffioen enkele jaren geleden op een vakbeurs voor openbaar groen. “Zijn verhaal over een iets duurdere aanleg met goedkoper onderhoud dan traditionele vasteplantenborders, sprak mij persoonlijk aan en ik heb dit hier binnen Jonkers geïntroduceerd. Het Green to Colour concept en de benadering van Griffioen Wassenaar hebben veel parallellen met ons Heemconcept dat wij al meer dan 10 jaar voeren. Dit houdt in dat wij projecten aanleggen inclusief minimaal 3 jaar onderhoud, we geven bovendien resultaatgarantie. Inmiddels hebben wij projecten liggen die aan hun derde onderhoudsjaar beginnen. Het werken met het concept, ook qua onderhoud, is een leerproces. De omstandigheden bij ons zijn anders dan aan zee. Door met regionale partijen samen te werken, maakt Griffioen optimaal gebruik van de kennis in het gebied. De resultaten zijn dan ook goed te noemen: mooie bloemrijke vasteplantenvegetaties die qua onderhoudskosten voor veel opdrachtgevers budgettair echt interessant zijn. Interessant is het ook qua biodiversiteit. Op de in dit concept toegepaste planten komen veel vlinders, bijen, hommels en dergelijke af.”

Meer info? <http://www.griffioenwassenaar.nl>

Effectief **onkruid bestrijden** met puur water

De WAVE Sensor Series 2.0 is de nieuwste generatie machines voor onkruidbestrijding met heet water. Nieuw aan de machine is zijn hoge capaciteit, laag energieverbruik, grote nauwkeurigheid en hoog gebruiksgemak.

Precisie dankzij sensortechniek

De ingebouwde infrarood-sensoren zoeken continu de ondergrond af, zodat de machine alleen kokend water spuit als deze onkruid detecteert. Onafhankelijk van de rijnsnelheid wordt per plantje precies de benodigde hoeveelheid water aangebracht. De doseertechniek, onderverdeeld in eenheden van 8 cm, maakt een zeer efficiënte inzet mogelijk. Ook in de bocht blijft de machine exact werken. Dankzij de 4 aparte secties in de doseereenheid met zijsproeiers en optionele side-shift kan de werkbreedte tussen 0,4 en 2,00 m gevarieerd worden, waarbij ook onkruid langs muren, hekken en gazons bestreden wordt.

Hogere capaciteit en lager energieverbruik

De capaciteit van de machine hangt nauw samen met de hoeveelheid water die verhit en verbruikt wordt. Dankzij de verbeterde precisie van de dosering, de efficiëntere brandertechniek, de warmtewisselaar en het grotere isolerende vermogen van de machine, zijn verbruik van brandstof (diesel) en water met circa

30% gedaald ten opzichte van vorige modellen. De Sensor Series 2.0 heeft daardoor bovendien een ca. 25% hogere capaciteit. De CO₂-uitstoot per m² is daardoor minimaal. De machine wordt meestal

gevuld met oppervlaktewater uit de omgeving, zoals uit een sloot of vijver. Dit water wordt met filters gezuiverd.

Op- en afbouwbaar en eenvoudige bediening

De installatie die op een werktuigdrager naar keuze kan worden opgebouwd, is binnen twee uur demonteerbaar, waarna de werktuigdrager ook voor andere doeleinden te gebruiken is. De machine is eenvoudig te bedienen met een touchscreen. Op dit scherm is een capaciteitsmeter af te lezen, die afhankelijk van de hoeveelheid aanwezig onkruid aangeeft sneller of langzamer te rijden. De snelheid ligt tussen de 0,8 (bij zeer veel onkruid) en 5 (bij weinig onkruid) km per uur.

Kostenbesparend

De energieoverdracht van heet water is ongeëvenaard. De methode met heet water bestrijdt onkruid bovendien tot in de wortel. Het onkruid verzwakt en komt daardoor steeds minder terug. De lage behandelingsfrequentie van gemiddeld 3 tot 4 keer per jaar geeft een zeer goed resultaat en is zeker op termijn kostenbesparend.

Meer info? www.waveonkruidbestrijding.nl

Mollenbestrijding

Mollenvangen is een belangrijk beroep. Door het vangen van mollen wordt voorkomen dat dijken bezwijken, troittoirs verzakken en sportvelden onbespeelbaar worden. Het werk dient zorgvuldig en nauwkeurig uitgevoerd te worden om de veiligheid te waarborgen.

Wie zijn wij?

Wij zijn een familiebedrijf gespecialiseerd in de bestrijding van mollen. De bestrijding doen wij door middel van het plaatsen van klemmen. Op een vakkundige manier plaatsen wij klemmen zodat mens en dier hier geen last van hebben.

Het vak hebben wij geleerd van onze vader, Rudolf Schreuder. Hij vangt al ruim 25 jaar mollen en doet dit nog steeds met veel liefde en plezier, ook al is hij inmiddels de 65 gepasseerd.

Wij vangen mollen in opdracht van waterschappen, gemeenten, bedrijven en particulieren.

De mol

Mollen zijn heel slim en kunnen hard rennen. Een mol is een ware artiest, kan zich dun en lang maken en op zijn rug draaien, wroet zowel de ene als de andere kant op. Hij ziet niet veel, alleen licht en donker, maar gehoor, tast- en reukvermogen zijn enorm. De mol voedt zich met wormen en insecten. Het jachtveld bestaat uit een complex van gangen, 'ritten', die soms wel 400 meter van het nest vandaan voeren. In het voorjaar krijgt de mol 1 tot 7 jongen.

Waarom mollen bestrijden?

Op zich is de mol niet schadelijk, maar het zijn enorme graafmachines en maken hele gangenstelsels onder de grond. Dat graven verzwakt dijken, maakt trottoirs en fietspaden gevaarlijk door verzakking en op voetbalvelden kan dat voor blessures zorgen. Op veel plekken is het dus erg belangrijk dat mollen bestreden worden.

Tevens ondervindt men minder last van onkruid in het grasveld wanneer het vangen van mollen wordt bijgehouden. Molshopen zorgen voor verandering van het gras.

Ook zorgt een mollenvrij grasveld automatisch voor minder vervuiling. Wanneer een grasveld onder de molshopen ligt gooien mensen eerder vuil neer.

Genoeg redenen dus om eens na te denken over de bestrijding van mollen in uw gemeente.

Meer info?

Maarten en Roos Schreuder
www.mollenvanger.com

Succes met zomerbloeiërs

Centrum Wijchen zet bloemetjes weer buiten

Pandeigenaren en ondernemers in het centrum van Wijchen hebben in het de handen ineen geslagen om het winkelgebied een extra impuls te geven door het aanbrengen van zomerbloeiërs. Daarmee hopen zij, evenals in 2012, het sombere 'crisisgevoel' bij shoppers om te zetten in positiviteit!

Kleur & Fleur

Rob Thijssen, coördinator van de Stichting Pandeigenaren Wijchen: "Om onze ondernemers een steuntje in de rug te geven, hebben wij ook dit jaar besloten om het stadscentrum op te fleuren met producten van Oase-Lease. Wij kwamen op het spoor van Oase-Lease via een tip van een lokale hovenier. In overleg hebben we gekozen voor gevelbakken en hanging baskets met Petunia's voor aan lantaarnpalen. Daarnaast hebben we ook piramides met Geraniums laten plaatsen. Het was erg spannend hoe het winkelpubliek zou reageren. Het was voor ons immers een nieuw initiatief. De reacties waren echter grandioos. Zowel van het publiek als van de ondernemers. We hadden zelfs de indruk dat bewoners van naburige gemeenten speci-

aal naar Wijchen kwamen om de fleurige gezelligheid te beleven. Een enorm succes dus, vorige zomer."

All-in concept

Arnoud Oortwijn van Oase-Lease: "Wij zetten ons in voor de verbetering van de leefomgeving van binnensteden en winkelcentra. Met ons all-in concept van plaatsen, watergeven, onderhoud en weer verwijderen van onze hanging baskets en bloemzuilen ontzorgen wij onze opdrachtgevers en verrijken we de omgeving."

Meer kleur

Thijssen: "Door het succes van afgelopen seizoen gaan we deze zomer wederom gebruik maken van de Oase-Lease concepten in het winkelgebied. We hebben gekozen voor dezelfde kleuren en hoeveelheid. De gemeente Wijchen was ook enthousiast over vorige zomer en laten nu op de aanrijroute 15 Oase-Lease piramides neerzetten. Net als vorig jaar laten we het totale onderhoud over aan Oase-Lease want dat gaat perfect!"

Meer info? Arnoud Oortwijn, oortwijn@darthuizer.nl, telefoon 0343 47 37 77